

**จริยธรรมและจรรยาบรรณ
ในการประกอบอาชีพคอมพิวเตอร์**

จริยธรรมในการประกอบอาชีพคอมพิวเตอร์

- **นักคอมพิวเตอร์** คือ ผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และนำความรู้ที่ได้ศึกษา อบรมมาเป็นอย่างดีมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินอาชีพทดลองจนพัฒนาความรู้ของตนเอง ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอๆ
- โดยทั่วไปแล้วนักคอมพิวเตอร์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมกฎหมาย หรือข้อตกลงต่างๆ นักคอมพิวเตอร์จะต้องมีความรับผิดชอบหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย **นอกจากมีบุคลิกภาพที่ดีแล้วยังต้องมี**
ค่านิยมที่พึงประสงค์ และคุณสมบัติของความเป็นนักคอมพิวเตอร์ที่ดี
และครบถ้วนสมบูรณ์อีกด้วย

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ใช้คอมพิวเตอร์

- จริยธรรมของผู้ใช้คอมพิวเตอร์นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความชอบธรรม เพราะถ้าหากผู้ใช้คอมพิวเตอร์ไม่รู้จักปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง จะก่อให้เกิดความเสียหายในองค์กร เช่น พนักงานบัญชีภายในองค์กรได้ ขยายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายภายในองค์กรให้กับบริษัท คู่แข่ง ด้วยเหตุนี้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์จึงจำเป็นต้องมีจริยธรรมในการทำงาน การใช้จริยธรรมหรือจรรยาบรรณกับวิทยาการ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี และระบบธุรกิจ จึงเป็นเรื่องที่อยากจะควบคุมให้ทุกคนมี จริยธรรมในการปฏิบัติงานมีเหตุผลดัง นี้
-

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ใช้คอมพิวเตอร์

1. การใช้คอมพิวเตอร์และการสื่อสารข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพราะการสื่อสารทำให้รวดเร็ว ที่ยุ่งยากซับซ้อน ปฏิสัมพันธ์ลดลง ทำให้จริยธรรมลดลงไปด้วย
2. เนื่องจากข้อมูลข่าวสารง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงและการเรียกใช้งาน คัดลอกได้ง่ายทำให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์
3. ผลที่ได้จากการป้องกัน ความน่าเชื่อถือ ความมั่นคงของข้อมูล รวมทั้งความพร้อมของข้อมูลที่มีอยู่ มีผลต่อการแข่งขัน หากใช้ข้อมูลร่วมกัน เป็นปัญหาที่เกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น หากเรามีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม ปัญหาจะลดลง จึงมักมีการจัดอบรมพนักงาน และนักวิชาการคอมพิวเตอร์ให้
คุณธรรม

จริยธรรมในการประกอบอาชีพคอมพิวเตอร์

- เนื่องจากในช่วงปี ค.ศ. 1960 หลายองค์กรได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการแสดงออกของพฤติกรรมทางจริยธรรมของ กลุ่มนักวิชาชีพคอมพิวเตอร์ แต่ในช่วงนั้นยังไม่มีไม่มีกฎหมายทางคอมพิวเตอร์ จึงยังไม่มีการบังคับว่าจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพหรือจะต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกในสมาคมวิชาชีพ มีแต่การกำหนดแนวทางด้านจริยธรรมของแต่ละองค์กรวิชาชีพ ดังนั้นองค์กรต่าง ๆ จึงรวมตัวกันกำหนด**แนวทางด้านจริยธรรมขึ้นเพื่อใช้ร่วมกัน** โดยมีองค์กรใหญ่ ๆ อยู่ 5 องค์กร ดังนี้ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2544 : 37-38)
-

จริยธรรมในการประกอบอาชีพคอมพิวเตอร์

- **DPMA (The Data Processing Management Association)** เป็นองค์กรที่จัดการและรับผิดชอบด้านสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ กำหนดจริยธรรมและมาตรฐานในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
  - **ACM (The Association for Computing Machinery)** เป็นสมาคมทางการศึกษาและศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนความรับผิดชอบในการใช้คอมพิวเตอร์และพัฒนา กระบวนการทางระบบสารสนเทศในฐานะที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง
  - **ICCP (The Institute for Certification of Computer Professional)** เป็นองค์กรที่สนับสนุนให้ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพได้มีโอกาสทดสอบความรู้และความ เป็นนักวิชาชีพ และมีการออกใบประกาศวิชาชีพให้ด้วย
-

จริยธรรมในการประกอบอาชีพคอมพิวเตอร์

- **CIPS (The Canadian Information Processing Society)** เป็นสมาคมวิชาชีพคอมพิวเตอร์ที่ให้การสนับสนุนความเป็นนักวิชาชีพในกลุ่มของ ผู้ทำงานระบบสารสนเทศ ผู้ที่จะได้รับใบประกาศวิชาชีพของสมาคม จะต้องมีความสมบูรณ์และมีประสบการณ์ตาม มาตรฐานที่กำหนด
  - **BCS (The British Computer Society)** เป็นสมาคมวิชาชีพสำหรับผู้ทำงานทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาทางด้าน คอมพิวเตอร์และการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทที่สำคัญของสมาคม คือ กำหนด มาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพ และจริยธรรมในการปฏิบัติงานด้าน คอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการออกกฎหมายเกี่ยวกับการ คุ้มครอง
-

จริยธรรมของนักคอมพิวเตอร์

- 1. จะต้องมุ่งมั่นมีความรับผิดชอบต่อการขายสินค้าและบริการส่วนรวม
- 2. มีความพร้อมที่จะรับใช้สังคมด้วยความศรัทธา และจริงใจ
- 3. รักษาผลประโยชน์ของสังคมร่วมอย่างจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อสังคม ต่อผู้บริโภค
- 4. ไม่อำพรางข้อเท็จจริง หรือความเป็นจริงในเรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการ
- 5. ไม่มอมเมาเผยแพร่สิ่งที่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมส่วนรวม
- 6. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน วินัยของสังคมเพื่อก่อให้เกิดระเบียบที่ดี
- 7. รับใช้สังคมตามความรู้ความสามารถ เช่น เสียภาษีอากรอย่างถูกต้อง
ร่วมรณรงค์ต่อต้านการละเมิดกฎหมาย

จริยธรรมในการใช้E-Mail , Webboard

- 1. ไม่โฆษณาหรือเสนอขายสินค้า
  - 2. รู้ตัวว่ากำลังกล่าวอะไร
  - 3. ถ้าไม่เห็นด้วยกับหลักพื้นฐานของรายชื่อกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก ก็ควรออกจากกลุ่มไม่ควร โต้แย้ง
  - 4. คิดก่อนเขียน
  - 5. อย่าใช้อารมณ์
  - 6. พยายามอ่านคำถามที่ถามบ่อย (FAQ) ก่อนเสมอ
  - 7. ไม่ส่งข่าวสารที่กล่าวร้าย หลอกลวง หยาบคาย ข่มขู่
  - 8. ไม่ส่งต่อจดหมายลูกโซ่ หรือเมลล์ขยะ
-

จริยธรรมในการใช้E-Mail , Webboard

- 9. ถ้าสงสัยไม่ทำดีกว่า
  - 10. รู้ไว้ดีกว่าสำหรับผู้เขียน คือ บันทึกฉันท์เพื่อน แต่สำหรับผู้รับ คือ ข้อความที่จารึกไว้บนศิลาจารึก
  - 11. ให้ความระมัดระวังกับคำเสียชื่อเสียง และอารมณ์ขัน
  - 12. อ่านข้อความในอีเมล ให้ละเอียดก่อนส่ง ความประณีตและตัวสะกด การันต์ เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง
  - 13. คุรายชื่อผู้รับให้ดีกว่า เขาคือคนที่เราตั้งใจจะส่งไปถึง
-

จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์

- จรรยาบรรณต่อตนเอง
  - 1. ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่และดำรงชีวิตเหมาะสมตามหลักธรรมาภิบาล
    - 1.1 ประกอบวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความยุติธรรม ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เป็นการพัฒนาตน และงานที่รับผิดชอบ อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ตนเองและหน่วยงานที่สังกัด
    - 1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพคอมพิวเตอร์จะมีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จของงานสูงสุด
-

จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์

- จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมงาน
  - 2. ตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล และรู้จักสามัคคี
  - 2.1 ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิเดิมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร
  - 2.2 ให้ความยกย่องและนับถือผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพทุกระดับที่มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี
  - 2.3 รักษาและแสวงหามิตรภาพระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมอาชีพ
-

จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์

- จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
  - 3. ไม่ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในวิชาชีพของตน
    - 3.1 ใช้ความรู้ความสามารถในทางสร้างสรรค์ ไม่ใช่ในทางทำลายหรือกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย
    - 3.2 ไม่แอบอ้าง อดอ้าง ดุหมั่นต่อบุคคลอื่นๆ หรือกลุ่มวิชาชีพอื่น
    - 3.3 ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณของวิชาชีพ ผู้ร่วมอาชีพและเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
-

จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์

- จรรยาบรรณต่อสังคม
- 4. ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตน ในวิชาชีพนักคอมพิวเตอร์ที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
  - 4.1 ไม่เรียกรับหรือยอมรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎ ระเบียบ และหลักคุณธรรม จริยธรรม
  - 4.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบธรรมในการเอื้อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์
  - 4.3 ไม่ใช้ความรู้ความสามารถไปในทางล่อลวง หลอกลวง จนเป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อผู้อื่น

จรรยาบรรณของนักคอมพิวเตอร์

- จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
  - 5. เคารพในสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของผู้อื่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม
    - 5.1 รับฟังความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างบุคคล เครือข่าย และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
    - 5.2 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้
-